

„A zenekart szeretik a városban”

Baross Gábor bízik benne, hogy előbb-utóbb hangversenyterem is épül Szegeden

Nagyszabású gálaesttel ünnepelte negyvenedik évfordulóját szeptember 18-án a Szegedi Szimfonikus Zenekar. A díszhangverseny mellett egész napos program-sorozattal is várták a publikumot a Korzó Zeneházban, ahol az érdeklődők bepillantást kaptak az együttes életébe. Baross Gábor igazgató reméli, ezekkel a rendezvényekkel is sikerül elérniük, hogy még többen érdeklődjenek az együttes koncertjei iránt. A szezon újdonságai közé tartozik az Egyetemi-bérlet, amelynek szintén fontos szerepet szánnak a közönségnevelésben. Az igazgató, aki egy esztendeje tölti be ezt a posztot, jól érzi magát a Tisza parti városban, s szeretné, ha a következő években a zenekar népszerűsége töretlenül fejlődne, és munkájuk sok zeneszerető ember számára okozna örömet.

I Milyen programsorozattal ünneplik a 40 éves évfordulót?

A jubileumi ünnepség előkészületeit már 2009 tavaszán elkezdtük. Felkértem a Kosuth-díjas zeneszerzőt, Lendvay Kamillót egy zenekari mű megírására. Így született a Jazz-szimfónia, ami a Szegedi Szimfonikus Zenekar jubileumi hangversenyén, szeptember 18-án este, a Szegedi Nemzeti Színházban rendezett gálánkon hangzott fel először. Olyan jeles szólisták, a város kiválóságai, mint Szecsődi Ferenc Liszt-díjas, érdemes művész, valamint Kosztándi István, a zenekar első koncertmestere és zenekari szólistája játszották Mozart Sinfonia concertante című művét. A koncertmesterünk ez alkalommal a hegedűt brácsára cserélte. A szünet után Dvořák: IX. (Új világ) szimfóniája hangzott fel. Ezen a szép estén az alapító, illetve 30–35 éve a zenekarban játszó, kiváló művészeket aranygyűrűvel jutalmaztuk. Másnap a Korzó Zeneház kapui délelőtt 10-től este 8-ig nyitva álltak a város polgárai előtt. A zenekar művészei különböző zenei stílusokat és műfajokat mutattak be a város közönségének. Délelőtt gyermek és ifjúsági program hangzott fel, délután könnyedebb műfajok, este pedig kamarazene. A Szegedi Kamarazenekar, Kosztándi István vezetésével zárta a napot. A rendezvénnyel az volt a célunk hogy olyan emberek kíváncsiságát is felkeltsük a zene iránt, akik eddig nem voltak muzsika-közelben. Reményeim szerint talán ezzel a programmal is sikerült újabb híveket toborozni a zenének és a Szegedi Szimfonikus Zenekarnak. Hiszen ezzel a négy évtizedes évfordulóval nagyon fontos jubileumhoz érkezünk. 1919–1969–2009-es

évszámok álltak a jubileumi koncert meghívóján. Az első évszám azt jelenti, hogy 1919 telén alakították meg a Szegedi Filharmonikus Társaságot. Ennek a korszaknak fénylő csillaga volt Fricsay Ferenc, akinek a működése 1934-től 1944-ig tartott. Akkor Fricsay külföldre költözött. A háború utáni korszak jelentős sikerei pedig Vaszy Viktorhoz fűződtek. 1957 után kezdődött Vaszy Viktor jelenlétével Szeged zenei életének aranykora. 1969-ben hivatásos együttesé vált a zenekar. Vaszy Viktor, Pál Tamás, Oberfrank Géza, Acél Ervin után 1999-től Gyüdi Sándor lett a zenekar igazgató-karnagyja. 2008 nyaratól az igazgató-karnagyi poszt kettévált, és sikeres pályázat eredményeképpen 2008. júliusától töltöm be az igazgatói állást. A zenekar művészeti vezetője, vezető karnagya pedig Gyüdi Sándor maradt.

I A város mennyiben támogatja a születésnapi rendezvényeket?

A város polgármestere, dr. Botka László vállalta a fővédnökséget a koncerten, és ünnepi köszöntővel emlékezett meg az alapításról. Anyagi támogatást is biztosított a jubileumi hangverseny zavartalan lebonyolítására.

I Hogyan fogytak a bérletek a jubileumi szezonban, mekkora az érdeklődés a Szegedi Szimfonikusok koncertjei iránt?

Bár még csak augusztusban kezdték el értékesíteni a 2009–2010-es évad bérleteit, annyit azonban már érzékelek, hogy a korábbi bérletulajdonosokra lehet leginkább számítani. Ez 700 embert jelent. De az üres helyek is elkelnek. Az évadonkénti 12 bérletes hangversenyünk minden esetben telt-

házas. Ami a kamaraprodukciónkat illeti, a bérletes vendégünk négyféle, sorozatonként három koncertből álló programokból válogathat. A kamarahangversenyekért nem kell külön fizetnie! Sokat javult a helyzet az általános és középiskolás bérletezés területén. A már meglévő 11 iskola mellé ebben a tanévben újabb négy iskola csatlakozik. Ezek az ifjúsági hangversenyek kizárólag Szegeden vannak. Az esti bérletes „nagykoncert” délelőtti főpróbáját évente három alkalommal közel 500 diák hallgatja a Szegedi Nemzeti Színházban. Ez a sorozatunk a „Hangverseny délidőben”. Ami izgalmas és szintén új kezdeményezés: az Egyetemi-bérlet. Eddig még ilyen hangversenybérlet nem volt a városban. Beindítottam annak reményében, hogy a közel 40 ezres diákseregéből akad 500–600 hallgató, akinek az érdeklődését kiváltja ez a program. Népszerű szimfonikus zenét játszunk ezeken a koncerteken. Sőt, az egyik hangverseny a jazz műfajába sorolható. Összegezve, nem állunk rosszul a bérletek terén, de soha nem vagyok elégedett az eddigi eredményekkel, mindig kell újdonságot is kínálni.

I Milyen ebben az évfordulós szezonban a zenekar helyzete?

Az együttes helyzete 2009-ben Szegeden pont olyan, mint amilyen a hasonló profilú művészeti intézményeké szerte Magyarországon. Sokat dolgozunk, a zenekart szeretik a városban. Őszintén elmondhatom, hogy a bennünket fenntartó Önkormányzat mindent elkövet, hogy a meglévő szintet tartani tudja. Jó a kapcsolatunk a Polgármesteri Hivatallal. Elismerik a zenekar munkáját.

Remélhetőleg a köztudatban keringő, mindenféle önkormányzati elvonások ellenére helyzetünk jövőre sem változik negatív irányba! A művészeti törvény életbe léptével a 2009-es évre kapott központi támogatás is emelkedett. Ez biztosította számunkra, hogy ebben az esztendőben a tervezett hangszervásárlásokat valóra tudjuk váltani.

Zenekarunk a központi támogatásból komoly összegeket áldoz arra, hogy a szegedi hangversenyélet még színvonalasabb legyen. Ez a fenntartóknak nem kerül többletkiadásba, viszont a szegedi, zenét szerető emberek élvezik ennek gyümölcseit.

■ *Látják már a művészeti törvény hasznát?*

El kell telni kis időnek, hogy az új művészeti törvény hasznát teljes vertikumában élvezhessük. A törvény létrejötte elsősorban a színházi világnak volt fontosabb. A zenekarok eddig is nagyon szervezeten, a kialakult tradíciók vívmányaira építve működtek. Kétségtelen, hogy a zenekarok kategóriába sorolása, a minősítési rendszer életbe léptetése, a központi támogatás összegének emelkedése nagy előrelépés!

■ *Amikor tavaly elvállalta az igazgatói posztot, említette, hogy szeretné, ha újabb és újabb közönségretegeket, főleg fiatalokat nyerhetne meg a zenének. Hol tart most?*

2008 júliusában kerültem Szegedre, s a kinevezésem 2013-ig szól. Az első hetekben, hónapokban felmértem a város zenei életét. Eseménydús, pezsgő kulturális élet van a városban. Ebből a mi zenekarunk is bőven kiveszi a részét. Ugyanis a szimfonikus zenekari koncerteken kívül mi látjuk el a Szegedi Nemzeti Színház zenés produkcióinak a kiszolgálását.

Megszámolva a színházi, illetve a koncertek szolgáltatásait, kicsit a színházi feladatok felé billen a mérleg nyelve. Úgy érzékelem, hogy vannak belső tartalékaink, amelyek lehetővé teszik a koncertezés bővítését. Szeged egyetemi és iskolaváros. Szerencsére komoly érdeklődést tapasztalok az oktatási intézmények felől. Amíg időnkbe belefér, boldogan koncertezünk, bővítjük a különböző bérleti konstrukcióban résztvevő intézmények számát. Hasonlóan korábbi, győri munkásságomhoz, itt Szegeden is sikerült bevonnunk a legkisebbeket, az óvodásokat is! Ha számokban szeretném kifejezni a koncerttevékenység bővítését, akkor a 2009/2010-es évadban kb. 15%-kal emelkedik a hangversenyek száma. Ezt mindenképpen jó eredménnyek tartom.

■ *Egy év után hogyan látja, milyen haszna volt a győri tapasztalatainak Szegeden?*

A közel 44 éves győri zenekari munka, amiből 26 esztendőt, mint a zenekar vezetője töltöttem, nem múlhatott el nyomtalanul. Szinte gyerekként kerültem a győri zenekarba, ahol 62 éves koromig dolgoztam. Ezalatt a hosszú idő alatt bőven volt lehetőségem ellesni a „titkokat”. A dolog nagyon egyszerű: szeretni kell a zenét, tisztelni kell egymást. Sok-sok toleranciára van szükség. Vezetőként is mindig muzsikuspárti voltam, s vagyok a mai napig. Annyi előnyöm van, hogy pontosan ismerem a zenekari élet minden csínját-bínját.

Szegedre kerülvén, csak annyi változott, hogy megismerkedtem 99 muzsikussal. Konszolidált, jó szándékú, becsületes művészek. Hivatásuknak élnek, hiszen erre a pályára készültek gyerekkoruk óta.

■ *Mennyire fogadta el az együttes az együtt töltött egy szezont alatt, s Ön hogyan érzi magát a Tisza-parti városban?*

Nagy változás volt az életemben ez a lépés, amit – őszintén mondom – eleinte nagyon tragikusnak láttam. Azért vágtam bele ebbe a szegedi munkába, mert úgy éreztem, nekem még van dolgom. Egy esztendő tapasztalata mondatja velem, a sors különös kegyeként kezelem ezt a lehetőséget. 62 évesen új lehetőséget kaptam, és ebben a szegedi létemben új tervekkel, új környezetben szárnyakat kaptam. Igyekszem a szegedi kollégákkal a város zenei életének fejlesztését szolgálni. Remélem, a környezetem is így látja. Jó a kapcsolat a zenekar művészeivel. Sikerült néhány hét alatt beilleszkednem az együttes életébe.

A másik észrevételem, amit egy dunántúli érezhet, amikor az Alföldre megy: ez egy más világ. Az emberek sokkal nyitottabbak, segítőkészebbek, barátságosak. Én legalábbis ezt érzékelem a mai napig is. Egyszerűen, nagyon jól érzem magamat a Tisza partján.

■ *Mennyiben nehezíti meg a feladatát, hogy Gyüdi Sándor a Szegedi Nemzeti Színháznak az igazgatója, így kevesebb ideje jut a szimfonikusokra, mint korábban?*

A zenekar belső élete nagyon szervezett, jól működnek a különböző részlegek, mint például a titkárság, gazdasági iroda, kottatár stb. Gyüdi Sándor már egy esztendeje a Szegedi Nemzeti Színház főigazgatója, s emellett kinevezett művészeti vezetője a zenekarnak. Napi kapcsolatban vagyunk, és így bőven jut idő a zenekar művészeti dolgai-

nak megbeszélésére. Közös alakítjuk ki az évad műsorait, figyelembe véve a zenekar töretlen művészi fejlődéséhez szükséges repertoár ápolását, a konkrét problémák gondozását. Nem szükséges, hogy minden koncertet ő dirigáljon! Bérletes hangversenyeken vezényel 1-1 programot, és ő irányítja a város ünnepein szereplő szimfonikusokat. Gyakran előfordul, hogy CD-felvételek dirigálása is rá hárul. Ezeket a munkákat is jó időbeosztással, magas színvonalon végzi. Gyüdi Sándor személye a záloga töretlen, békés egymás mellett élésünknek a teátrummal. Korábban bizony akadt arra példa, hogy a két nagy művészeti intézmény fogaskerekei csikorogtak. Presztízharcok voltak a színház és a zenekar között. Ennek ma nyomát sem talál. Harmonikus, jó együttműködés van a két intézmény között, ami a színvonalas művészi munka záloga. Véleményem szerint intelligencia, közös akarat és tolerancia kérdése az egész!

■ *Amikor tavaly beszélgettünk, azt mondta, nehéz még magasabb szintet elérni, hiszen a Szegedi Szimfonikus Zenekar folyamatosan magas nívón dolgozik. Hogyan látja az első közös évad tükrében a teendőit, elérendő céljait?*

Ezt a megállapításomat most is tartom. Természetesen akad apróbb javítanivaló, de ez igazán elenyésző. Fontos dolognak tartom, hogy a próbajátékra jelentkező jelöltek kiválasztásánál a lehető legjobbat kell felvenni. Nem szabad, hogy a kontraszelekció győzzön. Sok évtizedes tapasztalat mondatja ezt velem, előfordult már többször, különböző zenekaroknál, hogy a vezérelv az volt, hogy a felvételt nyerő ne legyen jobb legyen a már ott lévő tagoknál! Elérendő céloknak tekintem a zenekar státuszát a jelenlegi szinten megtartani, és lehetőség szerint fejleszteni.

■ *Milyen hazai és külföldi vendég szereplések várnak az együttesre a jubileumi évadban?*

A magam részéről nagyon örvendetesnek tartom, hogy zenekarunk munkája 80%-ban a város közigazgatási határain belül történik. Ez részben annak köszönhető, hogy tevékenységünk nagy részét teszi ki a Szegedi Nemzeti Színház zenés feladatainak az ellátása. A másik terület, a szimfonikus hangversenyek, bérletes felnőtt, ifjúsági, kamarazenekari, városi ünnepek, egyéb abszolválása. Más zenekarokhoz képest kevesebbet járunk a város határain túl, belföldre, illetve külföldre. De rendszeres, visszatérő zenekar vagyunk a Művészetek

Palotájában, Debrecenben, Kecskeméten, Békéscsabán. Részt veszünk a Miskolci Operafesztiválon, ifjúsági koncerteket adunk Csongrád megye városaiiban.

A 2009–2010-es évadban Spanyolország nagyvárosaiban – Barcelona, Valencia, Pamplona – szerepelünk 15 napig, Norbert Pfafflmeyer vezényletével, Rálik Szilvia közreműködésével. Bécsi Est címmel, Johann Strauss legnépszerűbb művei szerepelnek műsorunkban.

I 2013-ig szól a kinevezése. A zenekar és a város ismeretében a következő évek alatt hová szeretne eljutni az együttesrel?

A 2013-ig szóló kinevezésemből, azaz az öt-éves ciklusomból már egy esztendő eltelt. A fennmaradó négy év elég rövid idő nagy, grandiózus tervek végrehajtására. De mindenképpen szeretném megtartani a zenekar fejlesztését, az eddig, elődeim által kiharcolt vívmányok, hagyományok ápolását. Szeretném, ha a Szegedi Szimfonikus Zenekar népszerűsége töretlenül fejlődne és a városban való jelenlétünk, munkánk sok zene-szerető ember számára okozna örömet. Szeretném a zenekari hangszerállományt frissíteni, kottatárunkat bővíteni. Kiszámítható, előre tervezhető programokat igyekszem a zenekar művészeinek segítségével

megvalósítani. Ugyan szervesen nem a zenekar munkájához tartozik, de nagyon szeretném, ha a városban egy kifogástalan minőségű hangversenyzongora állna a rendelkezésünkre. Meggyőződésem, hogy ezáltal a kiváló magyar és nemzetközi zongoristák sokkal szívesebben jönnének hozzánk. Magyarországon Szeged az egyetlen nagyváros, ahol még nincs hangversenyterem. Tudom, hogy ez most, 2009-ben eléggé illuzórikus elképzelés, kevés az esélye, hogy valóra válhasson. De a magot el kell vetni! Ha jó talajba hullik, egyszer szárra szökken...

R. Zs.

„Ez a munkám legszebb része”

Gyüdi Sándor is kiveszi a részét a zenekari jubileum megünnepléséből

I 10 évvel ezelőtt lett a Szegedi Szimfonikus Zenekar igazgató karmestere, de az ezt megelőző évtizedben is gyakran dolgozott együtt a társulattal. Melyek ebből az időszakból az Ön számára legemlékezetesebb pillanatok?

Az első emlékezetes pillanatok még korábbiak: koncertélmények. Szegedi egyetemi éveim alatt sok nagyszerű koncerten hallottam a zenekart. Az együttműködés emlékezetes pillanatai akkor kezdődtek, amikor a Zeneakadémia után a Szegedi Nemzeti Színházhoz szerződtem. Első operai dirigálásom 1990-ben egy Don Pasquale előadás volt, amelyet nem is előzött meg próba a zenekarral. Gregor József, az operatársulat akkori igazgatója dobott be a mély vízbe – ezzel saját előadását is „kockáztatva”, hiszen ő énekelte a címszerepet. Hálával emlékszem a zenekar biztatására, segítőkészségére, amire az adott körülmények között rá is szorultam. A rendszeressé váló operai együttműködéssel párhuzamosan koncerten is a zenekar elé állhattam. Mivel a város oratóriumkórusának vezető karnagya voltam, ezeken a hangversenyeken eleinte oratóriumokat dirigáltam, de 1993-ban például már a Filharmónia bérleti koncertjén, Jandó Jenővel és a zenekarral dirigálhattam Grieg zongoraversenyét – fontos és emlékezetes pillanata volt a pályámnak.

I Ön mennyire vesz részt a jubileum megünneplésében?

A 40 éves Szegedi Szimfonikus Zenekar történetében nem váltogatták egymást sűrűn az igazgató karnagyok, Vaszy Viktor, Pál Tamás, Oberfrank Géza és Acél Ervin után ötödikként ért e megtiszteltetés, és – bármilyen furcsa – én töltöttem be leghosszabban a megbízatást. Ez a „rekordom” már nem is dönthető meg, hiszen az intézményvezetői és szakmai vezetői munkakör az én közel évtizednyi periódusom végeztével kettévált. Másrészt vezető karmesterként maradtam is az együttesnél, így természetes, hogy a múlt tekintélyes részével közvetlen a kapcsolatom, tehát a jubileumot személyes ünnepeként élem meg. Természetesen praktikus értelemben is részt veszek benne: a jubileumi kiadványok szerkesztésében is részt vállalom, és én dirigálom a jubileumi koncertet – ahogy már a 30 éves jubileumon is én álltam a dobogón.

I Mennyire jut ideje a színház mellett az együttesre? Hogyan osztja be a napjait?

A színházi és a zenekari munka egyaránt rapszodikus, minden nap időbeosztása más. A színházban tartott próbáim zenekari próbákkal váltakoznak – mindig is így volt. Természetesen az utóbbi évben, mióta

Egyetemistaként hallotta először a Szegedi Szimfonikusokat, s aztán az együttesnek karnagy-igazgatója lett, s a zenekar eddigi történetében ő töltötte be a leghosszabb ideig ezt a posztot. Bár Gyüdi Sándor tavaly a Szegedi Nemzeti Színház igazgatója lett, karmesterként most is rendszeresen dolgozik a muzsikussal. A jubileum megünnepléséből is kiveszi a részét, ahogy az azt követő munkából is. A dirigens ugyanis szeretné, ha az értéktérítés stabil, alkotó légkörét megőrizné a zenekar, illetve ezt a színház is megteremtene a művészei számára. Azt is el akarja érni, hogy a kollégái – mindkét művészeti műhelyben, a teátrumban és az együttesnél is – megbecsült embernek érezhetnék magukat, hogy munkájukra koncentrálhassanak. Emellett örülne, ha a gazdasági krízis nem veszélyeztetné a kulturális értékeket, ellenkezőleg, a művészet felértékelődne a válság közepette...